

TULUQ NƏGMƏLƏRİ
(Zəncan)

Tuluğum, çalxan gərəkdən,
Salma məni çörəkdən.
Əl dəstamazlı indi,
Asdım səni dirəkdən.

Bu dağın sərəsi adlı,
Aşının tərəsi dadlı.
Tuluğun içində ayran,
Yeməyə kərəsi dadlı.

Süd dibi, tuluq dibi,
Qurbanın olsun bibi.
Süd yala, qaymaq yala,
Qurbanın olsun xala.

Tuluq, səni asaydım,
Yağlı tasa basaydım.
Oğlum böyük olanda
Qulplu qazan asaydım.

Hərdə, hərdə tuluğum,
İpək pərdə tuluğum.
Hər kim səni istəməsə,
Düşsün dərdə, tuluğum.

Tuluğum gəlir ellərdən,
Başına sancıb güllərdən.
Tuluğumu haqq saxlasın,
Yaman göz, yaman dildən.

Həşti, həşti tuluğum
Oba köşdü tuluğum.
Bəylər bizə qonaqdı,
Doldur teşti, tuluğum.

Qurur odu-ocağı,
Süddən alar qaymağı.
Gəlin tuluq çalxalar,
Xoruz banlayan çağı.

Qovuru çaynikin buğu,
Çalxalırım tuluğu.

Qatığı kərə salam,
Yeyəcək ondan balam.

Şağışaq hey səs gəlir,
Olmaya göydən gəlir?
Anam asıb tuluğu,
İçəri evdən gəlir.

Ayran aşə tərə sal,
Dər zəmini yerə sal.
Adaxlım qonaq gəlir.
Tuluğum tez kərə sal.

Sevin, şad ol, tuluğum,
Güclənsin qol, tuluğum.
Sənə nəzər dəyməsin,
Kərəsi bol tuluğum.

Durun gəlin, ay bala,
Qonaq gəlibdir xala.
Qatıq tökün tuluğa,
Çalxayaq, kərə sala.

Tuluq, tuluq, can tuluq,
Bir söz deyim qan tuluq.
Çalxıram bol kərə ver,
Gəlir bizə xan tuluq.

Tuluğum çalxıram yağ olsun.
Kərəsi qaymağ olsun.
Özgə yesə, dərd yesin,
Yoldaş yesə, çağ olsun.

Tuluğum, canım dəridir,
Səni çalxayan Pəridir.
Qarı səsi gəliri,
Qarı dalında əridir.

Tuluğum, için tox guman,
Sənə tay tuluq yox, guman.
Bir el qonaq gəlməli,
Ayran, kərən çox guman.

Tuluğum ellərdən gəlir,
Durna göllərdən gəlir.
Səni çalxayan qız-gəlin,
Səsi evlərdən gəlir.

Nənəm qoyun sağarmış,
Teli-saçı ağarmış.
Tuluq çalxalayıb o,
Zumar¹ kərə yığarmış.

Atam-anam tuluğum,
Qızıl çatam tuluğum.
Səni çalxayıb qızlar,
Xəstə düşüb tuluğum.

Oba köçdü tuluğum,
Gecə keçdi tuluğum.
Səni çalxayan qızlar,
Xəstə düşdü tuluğum.

Ağ tuluq, abı tuluq,
Bəylərin babı tuluq.
Axşam dayısı gəlir,
Doldur da qabı tuluq.

Huylu² tuluq, hay tuluq,
Axlı tuluq, vay tuluq.
Dadlı kərəndi səmər,
Yoxdu sənə tay tuluq.

Səs at, hamı qalxalar,
Qoca tuluq yalxalar.³
Qızım da əl atmasa,
Gəlinlərim çalxalar.

Əyran kərə ayırar,
Qatıq kərə qayırar.
Çağır gələ qonağı,
Gövsü⁴ bir el doyrur.

Qab dolusu var qatıq,
Doldur gələ tuluğu.
Çağır gəlin qızları,
Sən döymələ tuluğu.

Ləplənən⁵ oldum, tuluq,
İpləri yoldum, tuluq.
Tənçə⁶ gətirsin gəlin,
Ayrana doldun, tuluq.

**Toplayıb, yazıya alan: Behzad
Bəyat Fərd (Həsərət Zənganlı)**

¹ Zumar – qış üçün toplanılıb saxlanılan qida.
Çox zaman “qış zumarı” kimi də
işlədilməkdədir

² Huylu – hay – küylü tuluq

³ Yalxamaq-çalxalamaq

⁴ Gövsü, kövsü-bir illik dana dərisindən
hazırlanan tuluq növü

⁵ Ləplənən, ləplənmək – tərənəmək

⁶ Tənçə - qazançadan kiçik qab